1853. N°.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 13 JULIJ.

De Prijs der Courant is ƒ12 in het jaar; de afsonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 12 Julij.

Z. M. heeft aan den emeritus Hoogleeraar J. M. Schrant, krachtens de wet een pensioen verleend van ƒ3,500.

— Z. M. heeft benoemd bij continuatie als plaatsvervangend Kantonregter alhier Mr. H. C. Huyser.

— Op verzoek van de Heeren J. Planjer c. s. is de vergunning, die hun den 23sten November 1852 voor eene schroefbootdienst van hier op Amsterdam en alle tusschenplaatsen, heen en terug, tot vervoer van reizigers en vrachtgoederen, werd verleend, bij beschikking van den Minister van Binnenl. Zaken van 8 dezer, overgeschreven op de naamlooze vennootschap »de Leidsche Stoombootdienst" onder bestuur van de Heeren Johannes Antonius Zuur, Ferdinandus Jacobus Wierdels en Nicolaas Marinus Perrin, allen alhier woonachtig

Aan die vennootschap is tevens: 1°. krachtens het slot van art. 7 van 's Konings besluit van 31 Julij 1841, een uitstel van 6 maanden bewilligd tot het in werking brengen dier dienst, welk uitstel gerekend wordt te zijn ingegaan met 23 Mei 1853; 2°. vergund het aanleggen eener tweede ijzeren schroefboot in dezelfde dienst.

— Daar den 19den dezer de verkiezing moet plaats hebben van acht leden voor den Gemeenteraad, achten wij het niet ongepast hier de namen van al de leden van den Raad te laten volgen met de bepaling van den tijd waarop zij moeten aftreden: De HH. Prof. A. H. v. d. Boon Mesch, Mr. N. Sikkel Groos, Dr. C. W. H. v. Kaathoven, Mr. M. H. A. Lisman, J. B. de Moen, Mr. G. P. v. Outeren, Mr. A. O. E. Grave v. Limburg Stirum en G. H. Ysselsteyn, welke acht Heeren thans moeten aftreden.

Voorts de HH. Dr. J. Adriaans, Mr. J. C. Bucaille, Mr. H. Cock, A. Hartevelt Jz., B. F. Krantz, A. Librecht Lezwyn, S. J. le Poole en H. P. C. Stoffels, welke acht Heeren in 1855 moeten aftreden en de HH. P. H. Baron Taets v. Amerongen, Mr. J. Bake, Mr. H. Gevers, Prof. J. v. d. Hoeven, A. C. Leembruggen, Mr. C. J. Luzac, Mr. N. Olivier, M. G. ten Sande en Mr. D. Tieboel Siegenbeek, welke negen Heeren in 1857 moeten aftreden.

De tijd van zitting der leden van den Raad wordt bij Art. 27 van de gemeentewet bepaald op zes jaren. Een derde van hen treedt om de twee jaren af met den 1sten Dingsdag van September. *De aftredenden zijn weder verkiesbaar.*

— De 4de haringjager is te Hellevoetsluis binnengekomen, aanbrengende 205 ton.

— Te Hellevoetsluis zijn met een Amerik. fregatschip 245 landverhuizers uitgezeild, van welke 180 Duitschers en 65 Nederlanders.

— Burgemeester en Wethouders der gemeente Gouda hebben ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat de aanbesteding van het gebouw in te rigten tot het houden der zittingen van het Kantongeregt tot Teekenschool enz., tot nadere aankondiging is uitgesteld.

— De *Gemeentestem* zegt, dat de Gemeenteraad van Hendrik Ido-Ambacht besloten heeft zich niet langer te verzetten tegen de erkenning van den Burgemeester den Heer Metman.

— Aan het dezer dagen plaats gehad hebbende examen voor plaatsing als kadets voor het leger hier te lande en in de kolonien op de Akademie te Breda, hebben 124 aspiranten deelgenomen, waarvan slechts 63 aan de vereischten hebben kunnen voldoen, terwijl 88 geplaatst hadden kunnen worden.

— De aardebaan, de bruggen en begrinding van den kunstweg van Almelo naar Vriezenveen is door onderscheiden aannemers aangenomen voor ƒ25,800.

— De Brusselsche *Indépendance* keurt het bij onze Tweede Kamer ingekomen ontwerp van wet ter regeling der kerkelijke aangelegenheden af, als belemmerend voor de vrijheid van godsdienst. Het staat de volkomen vrijheid en gelijkheid voor alle eerediensten voor; maar vraagt tevens of het regt om zoo hard te schreeuwen over onverdraagzaamheid en onderdrukking niet als eerste voorwaarde medebrengt, om zich zelf verdraagzaam, gematigd en verzoenend te toonen; of men, zoo men regten inroept, waar men de zwakste is, niet moest beginnen om ze anderen toe te staan, daar waar men heerscht? Tot hiertoe was verdraagzaamheid de hoofddeugd niet van de kerkelijke partij. Hare bladen verheffen altijd de pauselijke heerschappij, maar wat godsdienstige vrijheid genieten Protestanten en Joden te Rome? Wat zou die Regering zeggen zoo men voor deze vorderde, wat nu de kerkelijke bladen zoo vinnig aan de Nederl. Regering verwijten van niet te willen toestaan aan de Katholieken. En niet alleen te Rome is men zoo onverdraagzaam, maar overal waar Rome's invloed heerscht. In Toscane veroordeelt men hen die Bijbels hebben verkocht tot dwangarbeid; in Napels, Spanje en overal waar de geestelijkheid regtstreeks of zijdelings deel aan de Regering heeft, heerscht onbeperkte vrijheid voor de Kath. kerk, en strenge beperkingen voor de overige eerediensten.

En in Belgie waar de Staatsregeling sterker is dan de geheime begeerten der tegenstrevers, zien wij daar niet de kerkelijke onverdraagzaamheid zoo verre gaan als haar slechts eenigzins mogelijk is. Weigert niet de geestelijkheid godsdienstig onderwijs in de Staatsscholen te komen geven, omdat een Protestantsch Leeraar of een Rabbijn er ook toegang heeft. Zij wil zelfs geen kinderen van andere godsdienstige belijdenis dulden in scholen, waar zij zou binnentreden.

En de kerkelijke bladen juichen dit gedrag der geestelijkheid toe, terwijl ze met dezelfde hand de hevigste uitvallen schrijven tegen de onverdraagzaamheid, de dweepzucht en de godsdienstige dwingelandij der Nederl. Regering. Verder heeft de *Indépendance* staaltjes van die uitvallen, die we hier niet zullen herhalen.

Maar, zegt genoemd blad, het is vooral van belang om in die uitvallen de onbeschaamdheid op te merken waarmede deze partij zich over de onverdraagzaamheid verontwaardigt, deze partij die zelf de onverdraagzaamheid ten toppunt voert, waar zij zich de sterkste gevoelt; die te Rome, Napels, Florence, Madrid, Lissabon, alle toegefelijkheid weigert, die in Engeland, Nederland en Pruissen beweging zoekt te bewerken, om in die Protestantsche landen de regten te verkrijgen die zij den Protestanten weigert waar zij heerscht. Zie dat is ongelijkheid aan zich zelve, dat is huichelarij, dat is tooneelvertooning, ziedaar waarom wij, als deze bladen van verdraagzaamheid spreken, ze niet gelooven. Zoo de kerkelijke partij ze inroept, het is dan wanneer zij ze zelve behoeft om tot de heerschappij te geraken.

Zoo denkt er de *Indépendance* te Brussel over.

Lezenswaardig is voor deze gelegenheid het jongste geschrift van Stahl, *Der Protestantismus als politisches Princip*. blz. 50—57, waaruit de *Amst. Cour.* de volgende woorden aanhaalt: »De verhouding," zegt hij, »van een staat wiens karakter overwegend Protestantsch is, tegenover de Roomsche kerk, is een moeijelijk probleem, dat niet kan worden opgelost naar de strenge consequentiën van een afgetrokken beginsel, maar in elken bijzonderen toestand moet worden teruggebragt tot de termen van een billijk en verstandig vergelijk. Men verzekere aan de Katholieke kerk eene ruime maat van vrijheid, daarbij uitgaande van het beginsel dat men doen moet wat regt is en de gevolgen moet overlaten aan God, en bezield door het vertrouwen dat de Christelijke zegen, welke ook in die kerk woont, meer zal vermogen dan de nadeelen van hare hierarchische woelingen. Maar in geenen deele mag de bevoegdheid van den Koning om toezigt te oefenen en billijke perken te stellen, lafhartig worden prijs gegeven; want die magt alleen kan de vrijheid der Roomsche kerk voor misbruik en ontaarding behoeden."

— Het zware en aanhoudende onweder, dat Zaturdag namiddag ook over onze stad en omstreken gewoed, doch zoover wij weten geen schade heeft aangerigt, was voor eenige streken van ons vaderland zeer noodlottig. Uit Delft schrijft men, dat in den Woudschen polder een bouwknecht op een hooiland door den bliksem is doodgeslagen. In het Overmaassche is een grasmaaijer, benevens twee koeijen, door den bliksem gedood. Nog is daar een huis op eene hoeve twee duim verzet, zijn 58 boomen omvergerukt en een bouwknecht in het water geslagen en verdronken. Te Oud-Beijerland werd mede veel verwoest. Boomen werden dwars doorgeslagen. In twee boomgaarden werden 20 boomen als uit den grond geligt, waaronder 5 zware notenboomen. Een boom van 80 Nederl. duimen omtrek, werd uit den grond gerukt en op 15 ellen afstand geworpen. Er is veel schade aan de boomvruchten, vooral aan de krieken, dat voornaam en eigendommelijk product dezer gemeente. Bij IJsselmonde is een schuitje omgeslagen waardoor twee menschen verdronken. In de omstreken van Middelharnis en Sommelsdijk (Zuidholland) ging het onweder van een' allergeduchtsten hagelslag vergezeld, waardoor veel schade aan het gewas is veroorzaakt; de hagelsteenen hadden de grootte van knikkers. Uit de verdere provincien ontvangt men dergelijke berigten. Vrijdag was dit te Utrecht het geval; de hagelsteenen

en stukken ijs waren van eene aanzienlijke grootte, en daarbij heerschte zulk eene duisternis, dat men den arbeid gedurende een korten tijd moest staken (hetgeen Zaturdag gedeeltelijk ook hier het geval was.) Dergelijke berigten ontvangt men uit Noordbrabant, Zeeland en Gelderland. Te Haarlem heeft gisteren de bliksem het bovenste gedeelte der bierbrouwerij het Hert, aan het Sparen, getroffen, zonder evenwel schade van eenig belang te veroorzaken.

Van eene welonderrigte zijde, zegt de *Amst. Cour.*, ontvangen wij berigt dat Zaturdag avond bij het plaats gehad hebbend onweder, hier ter stede, een meteoor-steen is neêrgekomen op de Brouwersgracht, bij het Wagenstraatje. Bij het nedervallen van den steen, sprongen de keijen op en vormde zich een groot gat. De steen weegt 6 ons, is puntig en gelijkt op den bekenden vuursteen.

Uit Scheveningen wordt het volgende gemeld: Ll. Zaturdag namiddag barstte boven ons dorp een onweder los, met stortregen vergezeld, zoo sterk, dat binnen een kwartieruurs de meeste straten onder water stonden, en het hemelwater in de kelders en onderste gedeelten der huizen stroomde; terwijl er gleuven aan het strand in de duinen en aan het badhuis op het terras ontstonden, welke wel twee of drie ellen diep en even zoo breed waren. De aandrang van het water, 't welk zich een weg had gebaand over het terras van het badhuis, was zoo sterk, dat het den regtervleugel van den gemetselden trap aan het strand in zijne vaart wegvoerde. De riolen konden het water niet verzwelgen; het bleef dus in de straten, en inzonderheid in de Weststraat, op sommige punten hooger dan eene Ned. el staan. Van alle kanten werd hulp en voorziening ingeroepen. Na rijp beraad, bleef er geen beter middel over, dan de brandspuit, steeds gebruikt om water aan te brengen, thans te bezigen om het water weg te voeren, hetgeen, nadat men daarmede van gisteren avond tot heden morgen onophoudelijk was bezig geweest, gelukte.

Te Arnhem is door den storm een gedeelte der schipbrug over den Rijn van zijne ankers afgeslagen.

Op de Veluwe moeten vooral de nieuw ontgonnen heidevelden veel van den hagelslag geleden hebben.

De boekweit en tabak in de omstreken van Wageningen hebben veel geleden.

— Bijzonder heeft Vrijdag het onweder in Noordbrabant zich verwoestend vertoond; van daar schrijft men uit 's Hertogenbosch: Het weder is hier Vrijdag morgen boven alle beschrijving hevig geweest. Omstreeks half 11 ure ontlastte zich boven die stad en omstreken een ontzaggelijke onwedersbui, waarbij een hagelslag viel, zoo als niemand zich er een herinnerde. Stukken ijs ('t was geen hagel meer) vielen er van 7½ lood; buiten de stad spreekt men van stukken ijs ter zwaarte van 1 ℔. De bui, die uit het Noorden kwam, vernielde al wat breekbaar was. Niet alleen glasruiten werden bij duizenden ingeslagen, maar zelf dakpannen werden vernield. In de hoofdkerk en het stadhuis werden alle ruiten verbrijzeld; de hoofdkerk vooral is zwaar geteisterd. Geen der partikuliere huizen of ze zijn van de noordzijde geheel open. Men kan zich geen denkbeeld maken van den angst, die zich onder dit verschrikkelijk weder van de inwoners meester maakte. — In de omstreken moet de verwoesting nog grooter zijn; op het dorp Vught zijn bijna alle daken vernield.

Het aantal ingeslagen glasruiten was zoo groot, dat aan geen maken te denken viel, daarbij zijn het niet alleen de ruiten, maar ook de roeden die zijn vernield. Men heeft zich daarom op verschillende plaatsen moeten vergenoegen met hulpafsluiting van doek of gaas, daar er geen glas genoeg in de stad voorhanden was. In de fabriek van de Heeren Lutkie & Cranenburg zijn meer dan 400 ruiten, in eene andere aan de voorzijde alleen 52 glazen vernield. De schade aan verbrijzelde ruiten wordt op ƒ12,000 berekend. — Te Uden sloeg de bliksem in de woning van een timmerman zoodat deze en nog drie andere woningen in een oogenblik tijds eene prooi der vlammen werden. De inboedel is grootendeels gered. In eene kleine streek van het dorp Boekel is door hagelslag de te veld staande oogst geheel vernield.

Ook in verscheidene Limburgsche gemeenten is ontzaggelijke schade aangerigt. Te Mechelen, in Belgisch Limburg, zijn vier huizen door den bliksem in de asch gelegd.

Te Parijs is een van twee personen die in een rijtuig zaten door een vallende dakpan in eens gedood.

Te Havre is een ijzeren staaf van ongeveer 6 Ned. el wegende 25 Ned. ℔ uit een balcon gerukt en op straat neergevallen.

's GRAVENHAGE, 12 Julij.

Den 8sten heeft eene commissie van den Ministerraad, bestaande uit de Heeren Ministers van Binnenl. Zaken, Financiën, Koloniën en Justitie, persoonlijk opgenomen het terrein van den tuin van het depart. van koloniën. Men brengt dit in verband met de aanhangige voorstellen betreffende den bouw eener bad-inrigting en concertzaal op dit terrein.

— Onze verdienstelijke stadgenoot de Heer J. van der Velden is benoemd tot Professor aan de Koninklijke Muziekschool alhier, en dit in de plaats van wijlen den Heer Dahmen.

— De Minister van Marine heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat bij wijziging van de bestaande voorschriften, als proefneming, in September alsnog tot examen zullen worden toegelaten de jongelingen die genegen zijn om als Adelborst voor de eigenlijke Zeedienst op de Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt te Breda te worden toegelaten, zullende in dit bijzonder geval en zonder eenige gevolgtrekking voor den vervolge, voor dit jaar daartoe kunnen mededingen de jongelingen geboren op of na den 1sten September 1837. Men moet zich daartoe aanmelden bij den Minister van Marine.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Dingsdag 12 Julij.

In deze zitting zijn vier wetsontwerpen van ondergeschikt belang en vijf ministeriele missives ingekomen en drie verslagen uitgebragt, over wetsontwerpen die Vrijdag zullen worden behandeld.

Voorts heeft de Heer Gevers van Endegeest aan den Minister van Buitenl. Zaken gevraagd, of er werkelijk zoodanig stuk van den kant van den Pauselijken Stoel is ontvangen, als sommige nieuwsbladen hebben medegedeeld en zoo ja, of dan aan de Kamer zoowel dat stuk als de nota der Regering, waarop het tot antwoord strekt, en verdere stukken, als er mogten zijn gewisseld, zouden kunnen worden overgelegd.

De Minister verklaart dat de Regering geheel en al vreemd is aan de bekendmaking van dat stuk, en zelfs dat het niet heeft kunnen worden afgeschreven van de stukken, die in het bezit van de Regering zijn. Nu eenmaal die bekendmaking heeft plaats gehad, bestaat er bij de Regering en bij hem geen bezwaar de Kamer volledig in te lichten, waarna op voorstel van den Heer Gevers besloten wordt die stukken te doen drukken en ronddeelen.

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van Dingsdag 12 Julij.

In deze zitting zijn tot leden van de Eerste Kamer herkozen de Heeren Mr. J. A. Philipse en A. van Ryckevorsel Hz., terwijl in de plaats van Jhr. Mr. W. M. de Brauw, benoemd tot lid van de Tweede Kamer verkozen is Mr. J. S. Lotsy, Burgemeester te Dordrecht.

— Uit het verslag van de Gedep. Staten aan de Staten der provincie Zuidholland, ontleenen wij het volgende:

De staat en loop der bevolking was op 31 December 1852 als volgt: in de steden 140,982 mannen en 163,956 vrouwen, en in de gemeenten 139,399 mannen en 140,356 vrouwen, te zamen 584,693, waaronder zijn begrepen 4,335 krijgslieden en 274 gevangene krijgslieden, in de militaire strafgevangenis onder Oegstgeest.

Het getal personen, uit 15 gemeenten, naar overzeesche gewesten vertrokken, bedroeg 230, en wordt verdeeld als volgt: 70 hoofden van huisgezinnen, waaronder 7 welgestelden, 50 mingegoeden en 13 behoeftigen, 35 vrouwen en 125 kinderen (dienstboden geene), te zamen 230 personen, en dus 95 meer dan in het jaar 1851.

Blijkens de verslagen der Gemeentebesturen, bestaan in deze provincie de volgende kerkelijke gemeenten, als: Nederduitsch-Hervormde 196, Waalsch-Hervormde 6, Engelsche of Presbyteriaansche 2, Schotsche 1, Anglicaansche Episcopaalsche 1, Evangelisch-Luthersche 13, Doopsgezinde 3, Remonstrantsche 19, Christelijke Afgescheidene 25, Roomsch-Katholijke 86, Oud-Roomschen of van de Bisschoppelijke Klerezy 11, Israëlitische 24, en te zamen 387 gemeenten.

Het getal dienstdoende Leeraren enz. bij bovengemelde kerkelijke gemeenten bedraagt: bij de Nederduitsch-Hervormde gemeenten 251, bij de Waalsche 10, bij de Engelsche of Presbyteriaansche 2, bij de Schotsche 1, bij de Anglicaansche of Episcopaalsche 1, bij de Evangelisch-Luthersche 17, bij de Doopsgezinde 2, bij de Remonstrantsche 19, bij de Christelijke Afgescheidene 19, bij de Roomsch-Katholijke 145, bij de Oud-Roomsche 10, bij de Israëlitsche 20, en te zamen 497 Leeraren enz.

Het strekt ons tot genoegen, te kunnen mededeelen, dat tusschen de Leeraren of geestelijken der onderscheidene godsdienstige gezindheden en de Gemeentebesturen voortdurend vrij algemeen eene gewenschte verstandhouding bestaat.

Toestand der kerkgebouwen. Verleende subsidien. De kerkgebouwen en pastorien worden, zoo veel de middelen der gemeenten dit gedoogen, in goeden staat onderhouden.

Uit de gelden, op de provinciale begrooting van 1852 uitgetrokken, ter somma van ƒ12,000, wegens subsidien voor opbouw, vernieuwing van kerken of pastorijen van de Hervormde en andere Eerediensten, behalve die der R. K., zijn, benevens de jaarlijksche subsidie aan de Synodale Luthersche Commissie ad ƒ400, en eene toelage van ƒ100 ten behoeve van de Israëlitische Ring-Synagoge te Middelharnis, de volgende subsidien verleend en reeds uitbetaald: 1°. Aan de Hervormde gemeente van Strijen, ƒ2000 voor de vergrooting van het kerkgebouw, boven de som van ƒ3400, in 1851 verleend. 2°. Aan het Hervormd kerkbestuur van Hoogmade en Rijpwetering ƒ4000, voor den opbouw eener nieuwe pastorij. 3°. Aan de Hervormde gemeente van Stolwijk ƒ2100, voor den opbouw eener nieuwe predikantswoning. 4°. Aan het Hervormd kerkbestuur van Sliedrecht ƒ250, voor nieuwe banken in de kerk. 5°. Aan de Hervormde gemeente van Leksmond ƒ2500, tot herstelling van het kerkgebouw. 6°. Aan de Israëlitisch-Portugesche gemeente te 's Gravenhage ƒ200, voor herstellingen aan het kerkgebouw.

Uit de, tot een bedrag van ƒ4000 op de provinciale begrooting van 1852 uitgetrokkene som voor herstel of vernieuwing van kerken en pastorijen van den R. K. Eeredienst, zijn de volgende subsidien verleend en reeds uitbetaald, aan de R. K. kerkbesturen: 1°. Van Rijnsaterwoude ƒ1800, voor den opbouw eener nieuwe kerk, behalve, ƒ1800 in 1851 verleend. 2°. Van Nieuwkoop ƒ1500, voor den opbouw eener nieuwe kerk en pastorij. 3°. Van Katwijk aan den Rijn ƒ600, tot herstelling der kerk en pastorij.

(*Vervolg hierna.*)

HARDERWIJK, 8 Julij.

Den 18^{den} dezer zal van hier vertrekken, om op den 20sten daaraanvolgende over te gaan aan boord van het schip Straat Balie, Gezagvoerder J. Mulder, liggende in het Nieuwe Diep, bestemd naar Oost-Indië, een detachement,

sterk 150 onder-officieren en manschappen, onder bevel van den Kapitein der Infanterie van het Oost-Indisch leger H. Cobet, van verlof terugkeerende, en medegeleide van den 2den Luitenant M. A. van Deventer. En den 21sten van hier, om op den 23sten over te gaan aan boord van het schip Gouverneur Elsevier, Gezagvoerder J. Kuyt, op stroom voor Rotterdam, een detachement, sterk 55 onder-officieren en manschappen, bestemd naar Curaçao, onder bevel van den 2den Luitenant van het 4de regim. Inf. W. Jarman.

LEEUWARDEN, 7 Julij.

Bij de heden gehouden vergadering der Prov. Staten van Friesland is besloten om aan de commissie van onderzoek tot droogmaking der Lauwerzee te verstrekken ½ van ƒ1076.94 tot goedmaking van hare kosten. Verder wordt door genoemde commissie medegedeeld, dat haar onderzoek tot de uitkomst heeft geleid, dat het plan van droogmaking van dien zeeboezem uitvoerlijk is.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 9 Julij.

De gemaal der Koningin is door de mazelen aangetast; men koestert echter geene ongerustheid, doch daardoor is de voorgenomen reis naar Ierland uitgesteld.

— Het geregtshof heeft Ch. Broese en K. de Leeuw, schuldig bevonden aan het namaken van Nederlandsche muntbilletten, veroordeeld, den eerste tot 12 maanden gevangenisstraf en den tweede tot 10 jaren deportatie.

— Er zijn hier eene menigte valsche souvereinen, halve kroonen en shillings in omloop, die van ijzer vervaardigd, door de galvano-plastiek verguld of verzilverd zijn.

— In Junij is voor eene waarde van 7,934 £ aan klokken en 12,754 £ aan zakuurwerken in het Vereenigd Rijk ingevoerd.

— Er zijn den 7den omstreeks 1000 man ingescheept, om onze krijgsmagt in Oost-Indië te versterken.

BELGIE.

BRUSSEL, 10 Julij.

Tusschen de Regering en de Geestelijkheid bestaat nog steeds verschil over de toepassing der wet op het middelbaar onderwijs van 1850. Deze bepaalde dat de geestelijkheid zou verzocht worden, tot het onderwijs op de middelbare scholen des Staats mede te werken. De geestelijkheid stelde echter voorwaarde die het liberale Ministerie van de Heeren Rogier afwees als onvereenigbaar met de onafhankelijkheid en zelfstandigheid van het staatsgezag. Toen deze bewindslieden aftraden, werden zij vervangen door een Ministerie hetwelk de liberale begrippen met groote gematigdheid voorstond en zich ten doel stelde toenadering tusschen de partijen te bewerken. Ook dit Ministerie heeft niet kunnen besluiten in de waarborgen te bewilligen, die de geestelijkheid meende te mogen verlangen, voor de Christelijke strekking van het onderwijs, waartoe hare medewerking gevraagd werd. Het gevolg is dat thans nog, nu het liberale Kabinet sedert ruim 8 maanden afgetreden is, aan de van Staatswege opgerigte scholen van middelbaar onderwijs geen Godsdienst-onderrigt wordt gegeven.

— Bij den terugmarsch van het 3de regiment jagers te voet van het kamp van Beverloo naar Hasselt den 8sten dezer, zijn verscheiden soldaten door de buitengewone hitte op weg bezweken. Des morgens om 8 ure vertrokken, ging alles tot des middags tamelijk wel. De soldaten waren, met uitzondering van slechts weinigen, die door de hitte niet verder voort konden, reeds te Zolder aangekomen, van waar zij zich, na een half uur rustens, verder op marsch begaven. Doch naauwelijks waren zij uit dit plaatsje verwijderd, of de verwarring werd algemeen, de hitte werd ondragelijk, en meer dan de helft van het regiment viel afgemat op den weg neder. De Kolonel gaf hierop terstond bevel, om den marsch te vertragen, terwijl hij de achtergeblevenen vrijheid liet, om hetzij 's avonds, hetzij den volgenden dag, zich weder bij het corps te vervoegen. Ten gevolge dezer vergunning kwamen van de 1200 man naauwelijks 500 ten vier ure te Hasselt aan; blijvende de weg bezaaid met neerliggende soldaten. Toen men nu hulp aan de achtergeblevenen afzond, bevond men, dat acht hunner gestorven waren, terwijl een groot aantal zieken zich buiten staat bevonden, om zich op te rigten, zoodat men hen op draagzetels naar het hospitaal te Hasselt moest vervoeren.

De soldaten stonden reeds ten 4 ure des morgens gereed om op marsch te gaan, en dit is vertraagd tot 8 ure; had men in de vroegte gemarcheerd, die onheilen zouden niet gebeurd zijn. — Ook het 8ste regement, dat zich op weg naar het kamp bevond, heeft veel geleden; daarbij zijn insgelijks soldaten dood op den weg blijven liggen. Zij die naar de hospitalen vervoerd zijn, zijn bijna allen krankzinnig. — De Minister van Oorlog heeft Commissien benoemd om de oorzaak dier rampen te onderzoeken.

— Ook hier te lande heeft het onweder den 9den zwaar gewoed en veel schade aangerigt.

— De gewezen Ned. Minister de Heer Thorbecke is den 7den te Antwerpen aangekomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Julij.

Gisteren morgen heeft in de kerk Notre-Dame-des-Victoires de plegtigheid der krooning plaats gehad van het beeld der H. Maagd en van het kind Jezus, met de fraaije kroonen, die de Paus heeft overgezonden.

— Er zijn hier ter stede in den laatsten tijd 22,000 woningen afgebroken, maar daarentegen is men er 32,000 aan het opbouwen, die in het begin van het volgend jaar zullen kunnen betrokken worden er bestaat echter thans dringend behoefte aan huizen.

— In verscheidene groote steden wendt men het volgende middel aan, om bij de warmte het vleesch goed te houden. Zoodra een beest geslagt is en uitgebloed, spuit men door de slagaderen tien kan water, waarin 2 Ned. ℔ chloor van aluin zijn opgelost. Twintig minuten daarna kan men het vleesch afbakken en 12 à 14 dagen bewaren.

— De berigten wegens de veldvruchten in het Zuiden luiden wat gunstiger, zoodat er dan ook in de graanprijzen hier ter stede eene belangrijke daling heeft plaats gehad.

SPANJE.

MADRID, 9 Julij.

Maria Christina, de moeder der Koningin, is den 8sten te Bayonne aangekomen, zich naar Parijs begevende. Volgens brieven uit Madrid zou haar vertrek bewerkt zijn door den President-Minister, den Generaal Lersundi, die aan de Koningin zou hebben voorgehouden dat een duurzaam en populair Ministerie niet mogelijk was, zoo lang de regeringszaken onder den invloed der Koningin-Moeder stonden of schenen te staan. Men verwachtte dan ook, dat nu weldra eenige algemeen geachte Staatsmannen in het bewind zouden treden, onder welke zelfs de Maarschalk Narvaez en de Generaal Espartero genoemd worden.

PRUISSEN.

Den 13den en twee volgende dagen zal te Dusseldorf eene groote wolmarkt worden gehouden. Reeds zijn aanzienlijke partijen aangekomen. Een koopman had 25,000 ℔ gezonden.

— Den 8sten is na eene langdurige ongesteldheid, Z. D. H. de Groothertog van Saksen-Weimar-Eisenach overleden. Karel Frederik was geboren den 2den Febr. 1783 en alzoo ruim 70 jaar oud. Hij was gehuwd met Grootvorstin Maria Paulowna, zuster van Keizer Paul I van Rusland. Zijn broeder is de Hertog Karel Bernard, Opperbevelhebber van het Nederl. Indische leger. Des overledenen zoon, Z. D. H. Karel Alexander August Jan, gemaal van H. K. H. Prinses Sophia der Nederlanden, volgt zijnen vader in de regering van het Groothertogdom op.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 11 Junij.

Tot bescherming onzer grenzen is van regeringswege bevel gezonden, een legerkorps bijeen te trekken bij Peterwardein, werwaarts van hier en elders bereids troepen vertrokken zijn.

TURKYE.

Terwijl de Russen in de Vorstendommen trekken, heeft het Turksch bewind aan den Keizer den eersten termijn betaald der schadevergoeding wegens het bezetten dier Vorstendommen in 1849 en 50.

— De Bevelhebber van het Noord-Amerikaansch smaldeel in de Middellandsche Zee, die den 15den Junij met zijne Hoofd-Officieren bij den Sultan ten gehoore werd toegelaten, heeft hem de toegenegenheid van het Amerikaansche volk verzekerd, wegens de edelaardigheid van zijn karakter, zijne liberale en verlichte inzigten en zijne zorg voor het geluk zijner onderdanen.

— De Heer von Bruck, die naar de Porte gezonden was, om voldoening te eischen voor geweld te Smyrna tegen Oostenrijksche onderdanen gepleegd, heeft reeds eene schitterende voldoening ontvangen, daar de Gouverneur van Smyrna is afgezet en gestrenge straffen op hen zullen worden toegepast, die bij de zaak betrokken zijn.

— Het *Journal de Constantinople* bevat het volgende: »Geen der tusschen de Verhevene Porte en Rusland aangegaane verdragen van vroeger dagteekening, dan het tractaat van Balta-Liman geeft aan Rusland regt om in het grondgebied van Turkye te dringen; en deze overeenkomst die in het jaar 1849 voor den tijd van zeven jaren aangegaan is, bepaalt in het vierde artikel, dat de Russische troepen alleen dan in de Vorstendommen mogen trekken wanneer de openbare orde er mogt worden gestoord.

Daar nu diepe rust in Moldavië en Walachye heerscht, zou eene bezetting dier gewesten door Russische troepen, indien zij werkelijk mogt plaats grijpen, eene daad zijn zonder geldige reden, eene tastbare inbreuk op de onafhankelijkheid en de regten van Turkye, en eene grove schending der verdragen van 1840 en 1841, die door de 5 groote Mogendheden zijn onderteekend en waarbij de regten en onafhankelijkheid van Turkye zijn gewaarborgd.

Mogt werkelijk eene Russische krijgsmagt in de Vorstendommen dringen, dan zou de tijding daarvan, naar men meent, weldra gevolgd worden door de verschijning van de Fransche en de Engelsche vloot voor Konstantinopel."

Ondertusschen was de tijding te Konstantinopel toen nog niet ontvangen, dat Rusland de Vorstendommen reeds bezet had.

— De Donau-Vorstendommen van Moldavië en Walachye grenzen aan elkander, maar elk heeft zijne staatkundige regeling en zijnen Vorst of Hospodar. Het eerste bevat 32,000 □ mijlen met ongeveer 1½ millioen inwoners, het andere 71,000 □ mijlen met ongeveer 2½ millioen. Men vindt hier nog vele Zigeuners of Heidens, en ook vele Joden. De talrijke adel en ook de Grieksche geestelijkheid is vrij van belasting.

De hoofdstad van Moldavië is Jassy, eene stad met meest houten huizen en 40,000 zielen. Van Walachye is Bucharest met 80,000 zielen de hoofdstad, waar eenige wetenschappelijke inrigtingen zijn.

Moldavië was in 1538 onder Turksche opperheerschappij geraakt, maar in 1792 is Rusland er in geslaagd om het onder zijne bescherming te brengen.

Walachye werd reeds in 1479 een Turksch wingewest, tot dat het in 1829 na vele wisseling van heerschappij, mede bepaaldelijk onder bescherming van Rusland geraakte.

Beide landstreken zijn echter een onzijdig grondgebied, en in Mei 1849 werd tusschen Turkye en Rusland eene overeenkomst geteekend, waarbij beiden het regt wordt toegekend om bij inwendige onlusten ieder met een leger, dat echter niet meer dan 35,000 man mag bedragen, deze landen te bezetten.

VEREENIGDE STATEN.

Volgens de laatste berigten van daar, had er zulk eene hitte geheerscht, dat er in eenen dag 40 menschen waren bezweken, onder welke twee jonge vrouwen die ieder een kind droegen, op straat neergezegen en naar het ziekenhuis vervoerd, weldra overleden.

— Men heeft in de Vereenigde Staten weder een nieuw toestel uitgevonden tot stoomverkrijging. In plaats van water in een gesloten ketel tot damp te doen overgaan, geschiedt dit door het doen vallen van koude droppels water op gloeijende metalen platen. Door deze uitvinding wordt veel ruimte gewonnen, terwijl er geen gevaar is voor het springen der ketels.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde gemeenten te Deventer en te Krabbedijke en door dien der Ev. Luthersche gemeente te Tiel, uitgebragte beroepen op: DD. J. C. Zaalberg, Pz. Theol. Doctor, te Hendrik-Ido-Ambacht; D. v. d. Berg, te 's Heerenhoek, en den Candidaat C. H. ter Laag.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 8sten Julij de Heer J. L. Marres, in de Wijsbegeerte en Letteren, na verdediging zijner Dissertatie: *de Favorini Arelatensis vita, studiis et scriptis.*

220ste Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

13de Trekking. Geene.
14de » No. 15195 een prijs van ƒ1,500. No. 6252 een prijs van ƒ1,000.

ADVERTENTIEN.

Mr. W. VAN NAUTA LEMKE en Echtgenoot betuigen, ook namens hunne wederzijdsche Betrekkingen, hunnen hartelijken dank voor de menigvuldige blijken van belangstelling bij gelegenheid hunner Echtverbindtenis ondervonden.

LEYDEN, 12 Julij 1853.

Al degenen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel van wijlen den Wel-Edel Geboren Heer JEAN LOUIS DITMAR GESELSCHAP, gewoond hebbende te *Leyden* en aldaar op den 3den Julij 1853 overleden, gelieven daarvan **Opgave of Betaling** te doen, ten Kantore van den Notaris A. B. BARKEY, Nz. te *Leyden*, voor of op den 20sten Julij aanstaande.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN roepen bij deze op alle personen die geschikt en genegen zijn tot de vervulling der met 1° September aanstaande open te vallen betrekking van *tweeden Onderwijzer in de Wiskunde* bij het Stedelijk Gymnasium, op eene jaarwedde van ƒ 600, om zich, met overlegging der vereischte getuigschriften en van een verzoekschrift aan den Gemeenteraad op gezegeld papier geschreven, in persoon of bij vrachtvrije brieven, *vóór den 15den Julij aanstaande* aan te melden aan HH. Curatoren, bij wie de noodige inlichtingen omtrent deze betrekking te verkrijgen zijn.

LEYDEN, 13 Junij 1853. De Burgemeester VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

Eene bejaarde WEDUWE verlangt bij stille Burgerlieden, van de P. G., binnen deze Stad *te Huren:* **twee Ongemeubeleerde liefst Benedenkamers.** Adres onder Letters **B. Z.** met *franco* Brieven aan het Bureau dezer Courant.

PUBLIEKE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg, te *Leyden*, op Zaturdag 23 Julij 1853, bij Opveiling, en op Zaturdag 30 Julij 1853, bij Afslag, telkens des avonds ten 7 ure, van:

Vijf HUIZEN EN EEN ERF, in de Papegaaispoort, uitkomende op de Hoogewoerd, Wijk III. Nos. 471, 472, 473, 473A, 476 en 477. — Een SLAGTHUIS EN VEESTAL, in de Spilsteeg, Wijk III. Nos. 488 en 489. — Een HUIS EN ERF in de Rijnstraat, Wijk III. No. 160. — Een DITO op de Oranjegracht, Wijk VIII. No. 638. — Een DITO op het Levendaal, Wijk III. No. 565 en 564. — Een STAL EN ERF in de Wielemakerssteeg, Wijk III. No. 532. — Een HUIS EN ERF EN PAKHUIS in de Kraaijerstraat, Wijk III. No. 371 en 370. — Een DITO op de Mare, aan den hoek der Brandewijnsteeg, Wijk VI. No. 1210. — Een DITO op de Haarlemmerstraat, Wijk VI. No. 266. — Allen binnen *Leyden*.

Zijnde inmiddels nadere Informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te *Leyden*.

OPENBARE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg, te *Leyden*, op Zaturdag den 16den Julij 1853, bij Opveiling en op Zaturdag den 23sten Julij 1853, bij Afslag, beide des avonds te 7 ure, van:

No. 1. Eene zeer aangename en welgelegene BUITENPLAATS, genaamd ***Buitenzorg***, met hare hechte, sterke en goed doortimmerde HEERENHUIZING, geteekend met No. 443, en eenen welaangelegden OVERTUIN, beide gelegen aan den Hoogen Rijndijk, onder *Soeterwoude*, nabij het Leyderdorpsche Hek, te zamen groot 1 bunder, 65 roeden en 2 ellen.

Te aanvaarden den 1sten September 1853.

No. 2. Twee HUIZEN EN ERVEN met een TUINTJE, geteekend met No. 152, en een Stukje goed WARMOESLAND, te zamen gelegen onder *Leyderdorp*, tegenover genoemde Buitenplaats, groot 20 roeden en 71 ellen.

Te aanvaarden den 1sten November 1853.

Alles breeder bij aangeplakte billetten omschreven.

Te bezigtigen Maandags en Donderdags vóór de Veiling en Afslag, des morgens van 10 tot des namiddags te 4 ure, op toegang-billetten af te geven ten Kantore van den Notaris D. N. ROSKES, te *Leyden*, alwaar tusschen de Veiling en Afslag Verhoogingen kunnen worden genomen, tegen genot van *één vijfde* der Verhooggelden.

Terwijl nadere informatiën te bekomen zijn ten Kantoren van de Notarissen A. B. BARKEY Nz. en D. N. ROSKES, te *Leyden*.

DEKENFABRIEK UIT DE HAND TE KOOP.

Een **WOONHUIS**, voorzien van alle gemakken, waarachter twee **PAKHUIZEN**, waarin de Dekenfabriek is en nog wordt uitgeoefend, staande op een der beste gedeelten dezer Stad; wijders nog een **DROOGRAAM** en andere Gereedschappen, toereikend om eene Dekenfabriek of iets dergelijks uit te voeren. Nadere informatiën te bekomen bij den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, op de Breedestraat.

VERKOOPING,

op Vrijdag den 15den Julij 1853, des voor- en namiddags, van eene kleine verzameling meerendeels Godgeleerde **BOEKEN**, benevens Letterkundige en Historische Werken, ten Huize van den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, op de Breedestraat, te *Leyden*.

Te zien op Donderdag den 14den Julij van 10—3 ure op de Bloemmarkt.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 11 Julij.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	$63\frac{3}{16}$	$63\frac{1}{4}$	$63\frac{1}{4}$
Dito Certificaten	„ 3	„	$76\frac{1}{4}$	$76\frac{3}{8}$	$76\frac{3}{8}$
Dito dito	„ 4	„	$94\frac{3}{16}$	$94\frac{1}{8}$	$94\frac{1}{8}$
Amortisatie Syndicaat	„ 3½	„	$93\frac{3}{8}$	—	—
Handelmaatschappij	„ 4½	„	—	—	—
O. I. Leening	„ 4	„	$94\frac{1}{4}$	$94\frac{1}{4}$	$94\frac{1}{4}$
Dito Holl. Spoorweg	„		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	„ 4½	„	—	—	—
Haarlemmermeer	„ 5	„	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	„ 3	„	—	—	—
Dito dito	„ 5	„	$94\frac{1}{4}$	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	„ 5	„	$108\frac{7}{8}$	109	$108\frac{7}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	„ 5	„	108	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	„ 5	„	—	—	—
Dito 1840	„ 4	„	$93\frac{1}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	„ 4	„	92	$92\frac{1}{8}$	—
Dito dito Nieuwe	„ 4	„	—	—	—
Inschrijving in Assign.	„ 6	„	—	—	—
Certificaten van dito	„ 6	„	75	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	ƒ	$160\frac{1}{4}$	$160\frac{1}{4}$	$160\frac{1}{4}$
Dito Obligatiën	„ 4	„	$85\frac{3}{8}$	$85\frac{1}{2}$	$85\frac{3}{8}$
SPANJE, Obligatiën	à 1	pCt.	$22\frac{3}{8}$	$22\frac{1}{16}$	$22\frac{1}{16}$
Dito Obligatiën	„ 3	„	$41\frac{15}{16}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	„ 3	„	$42\frac{1}{16}$	[illegible]	$42\frac{1}{4}$
Bewijzen Coupons			$5\frac{15}{16}$	6	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	„ 5	„	—	—	—
Dito	„ 4	„	71	$71\frac{1}{8}$	—
Dito Metall.	„ 5	„	$81\frac{1}{2}$	$81\frac{3}{4}$	—
Dito Nieuwe	„ 5	„	$94\frac{1}{4}$	$94\frac{1}{8}$	—
Dito 1847	„ 2½	„	$42\frac{1}{8}$	$42\frac{5}{16}$	—
BELGIE, Banc.	„ 2½	„	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	„ 2½	„	$52\frac{9}{16}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	„	$98\frac{3}{8}$	$98\frac{5}{8}$	—
PORTUGAL, te Londen	„ 5	„	$39\frac{5}{8}$	$39\frac{7}{8}$	$39\frac{3}{8}$
Dito dito	„ 4	„	$36\frac{15}{16}$	$37\frac{1}{16}$	37
VENEZUELA,	„ 3½	„	—	—	—
MEXICO,	„ 5	„	$26\frac{9}{16}$	$26\frac{3}{8}$	—
AMERIKA, Bankactiën			$4\frac{1}{2}$		

Grieken 8.

Koers van het Geld. Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is ƒ9.80 à 9.90.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.